بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 2019/HC-A/544
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  - * ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް:
  - * ނަން: އިބްރާހިމް ނާޝިރު ނާފިޢު * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A064226
  - * ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ.އަސްރީވިލާ / ސ.ފޭދޫ
  - * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހުޅުމާލެ ލޮޓް ނަންބަރު 10396 / ކ.ހުޅުމާލެ
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 09 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1441 / 06 ނޮވެމްބަރު 2019 • ނިމުނު ތާރީޚް: 07 ރަޖަބު 1441 / 02 މާރިޗު 2020

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު: ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 އަމުރު
  - * ނިންމި ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
  - * ޝަރީޢަތުގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
  - * ނިންމި ތާރީޚް: 15 އޮކްޓޫބަރު 2019
- ޝަރީޢަތް ބެއްލެވި ފަނޑިޔާރުންގެ ނަންތައް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު — އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން (ރިޔާސަތު) — ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

- **ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު އަމުރު އާ ކޯޓުން ނެރުއްވުމުގައި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާ މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބިފައިވާ ފަރާތަކީ މ.އޮރެންޖު / އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޒު (ދ.ކ.ކާޑު ނަންބަރު: A064226) އެވެ.

- **ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01. ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، މ.އޮރެންޖު / އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޒުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޖުވެނައިލްކޯޓުގެ މައްސަލާގައި ސަރުކާރުން އޭނާ ބަންދުން ދޫކުރުމަށް އަމުރުކުރެއްވި ނެރުއްވާފައިވާ ކޯޓުއަމުރެއްކަން އެ ކޯޓު އަމުރުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

02- ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވުމުގައި ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފު ކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި ގުޅުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަފްހާއެއްގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަ ކުރައްވައިފައެވެ.

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ:** ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ

އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އެޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (□ނ) އާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކާއި ނުލައި ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މަތީދަރުޖާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

3- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު އަމުރާއި [illegible]

(ނ) [illegible] 2019 ސެޕްޓެމްބަރު 14 ވަނަ ދުވަހު 16.45 ގައި [illegible]

ގޮސްދިނުމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލާގައި، އިސްލާމް ވާޖިބު ވާޖިބު ދާއިރާއިން ބަދަލުކުރުމަށް އިސްލާމް ވާޖިބު ޝާހިދުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ގެއްލިގެން ހިނގާދާނެކަމަށް ފެންނާތީ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MF/2019/2331 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ އަމުރު" އިން އިސްލާމް ވާޖިބު ވާޖިބު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމުމުގެ އަމުރުން، އިސްލާމް ވާޖިބު ވާޖިބުގެ މައްސަލަ ނިމެންދެން މައްސަލާގައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމާފައިވާތީ، އިސްލާމް ވާޖިބު ޖިނާއީ ނަމްބަރު ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާތީ، ޖިނާއީ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ބަންދުކުރަން އެދިފައިވާތީ، ޖިނާއީ ބައެއް ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް ބަންދުކޮށް ހުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވިގެން ނުދާކަމަށް ފެނިފައިވާތީ، ޖިނާއީ ހުކުމްތަކުގައި ހިނގާދާނެކަމަށް ބެލެވިފައިވާތީ، ޖިނާއީ ބޭނުމަކީ ހުކުމް ތަޙުޤީޤަށް އިސްލާމް ވާޖިބު ވާޖިބު އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ސަބަބުތަކެއް ނެތްކަމަށް ބަލާނެ ސަބަބުތަކެއް އިސްލާމް ވާޖިބު ވާޖިބު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 15 އޮކްޓޫބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

(ނ) ދެވަނަ ކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހާއާމެދު ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށް ހިނގާފައިވާ ކުށެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ހެކި ހުށަހެޅިފައިވުން، އަދި އެކުށް ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާ ކުރިކަމަށް ބެލެވޭނެ ހެކި ހުށަހެޅިފައިވުން، މީގެ އިތުރުން ސަބަބެއް ނެތިއްޖެނަމަ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ފަރުވާލެއް ނުވާނެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށްތަކަކީ، ބަންދުކޮށްފައިވާ ޖިނާ ބަންދުކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު އެކަށީގެންވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކެއް ނޫންކަމުގައި، ކުށުގެ ބާވަތް ކުރިމަތިވާ ކުރިން ބަޔާންކުރެވިފައި

ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަށް ބަލާއިރު އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވަނީ، މަސްތުވާތަކެތި ގެންގުޅުން، [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި މަސްތުވާތަކެތި [illegible] ކުރުމުގެ ކުށަކީ ޖިނާއީ [illegible] ކުށްތަކުގެ ގޮތުގައި ބަޔާން [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި މަސްތުވާތަކެތި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، މިމައްސަލައާއި [illegible] ފޮރެންސިކް ސަރވިސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 145-J/MF/2019/2331 "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

[illegible] އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢުގެ މައްޗަށް [illegible].

(ށ) [illegible]

ނިންމުމުގެ ކުރިން އެމައްސަލައާ އާ ގުޅޭ ހުކުމެއް ހައިކޯޓުން ވަޒަންކޮށް އެހުކުމްތަކުގެ މައްޗަށް ބުރަދަނެއް ދީ ނުވަތަ ބުރަދަނެއް ދެވެން ނެގުމަށް ބަލައި ގޮތް ކަނޑައަޅާފައި، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ނިޒާމާއި ޚިލާފު ކަމެއްކަމާ، ވީމާ އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތްތަކުގައިމެނުވީ، ދަޢުވާގައި ހިނގާފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ކުރިން ހައިކޯޓުން ބަންދުގެ މުއްދަތު ޤާނޫނަކީ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ބައްޔެއް ނުދަނަގުދު އަސާސީ ޙައްޤަކާ ކުރިންކަމުގައި ތަކުރާރުކޮށް، އެހެންކަމުން، ހިނގައިފިނަމަ ސަރުކާރާއި ގުޅިގެން ބަންޑާރުކޮށް ދަރުޙާކޮށް ނިންމާ ނިންމުންތައް ހައިކޯޓުން ޝާމިލުކޮށް، އެމައްސަލަ ބަލަންޖެހޭ ފަދައިން އެ ޤާނޫނުގައިވާ ބައްޔިންކުރާ ދަށުން، އެ ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެމައްސަލައިގައި ބަންޑާރުކޮށް ގޮތުގެ ނިންމުމަކީ ދަރު ކޯޓުން ނިންމުމުގެ ނިންމުމެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/279 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ނ) ހަމަހަމަވަން ކަމަކީ، އިސްލާމް ބަރާބަރުކުރުމުގައި ސަރަޙައްދުގައި އެފަރާތަކަށް ހުކުމުން މިމައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފެމިލީކޯޓުން އިއްވާފައިވާ ހުކުމުގެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު ހުކުމަށް ބަރަދު ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށާއި، ނަމަވެސް އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތުގެ މައްޗަށް ޝުއޫރުތަކުގެ ކުރެވިފައިވާ ކަމުގެ މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅި ޝަރުޢީ ކޯޓަށް ފާސްކޮށް ހުރިހާ ސަބަބުތަކުގައި އެބޭ މައްސަލައާއި ކަމުން، އެމައްސަލައިގައި އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތުގެ ބަޔާންކުރުމަށް ގޮތުގެ ނިންމުމަށްފަހު އަމުރުކަމަކީ ކަމާ ކޯޓުން، އެމައްސަލައިގެ ކަމާ ފެމިލީ ކޯޓަށް ބަލާފައިވާކަމުން، އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތް ބަޔާންކުރިކަމުގެ ނިންމުމެއް ކަމަށް ފާހަގަކުރަނީ ހުކުމުގައި ހިމެނޭ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށްގެންދިޔަގޮތް، އިސްލާމް ދީނާއި ޚިލާފު ކަމެއްކަމުގެ އަސާސެއް ވެސް ނެތްކަމަށް ފެންނަކަމުން ޤަބޫލުކުރެވޭކަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކާއި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަން [illegible] ހުކުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2206 ކޯޓު އަމުރުން މ. [illegible] / އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢު [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމި ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢުގެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] ކަމުން، އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް އަލުން ހުށަހަޅައިދިނުމަށް، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި، އެކޯޓަށް މިމައްސަލަ ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 05 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މ. [illegible] / އިބްރާހީމް ނާޖިހު ނާފިޢުގެ ބަންދާ މެދު ހުކުމެއް ކޯޓުން [illegible] ނިންމުމަށް އަންގާ އަމުރުކުރަމެވެ.